

Quddiem l-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji

Kaz Nru. 435/2016

ZD ('l-Ilmentatur')

vs

Crystal Finance Investments Ltd (C26761)

('il-provditur tas-servizz'/'*Crystal*')

Seduta tal-11 ta' Novembru 2019

L-Arbitru,

Ra l-Ilment ipprezentat fis-16 ta' Settembru 2016, fejn l-Ilmentatur ighid li f'April 2013, gie kkuntattjat mis-Sur Noel Debono ta' *Crystal Finance Investments Limited*, fejn dan infurmah li l-*bonds* fil-*Monte dei Paschi di Siena* kienu fil-periklu u l-Ilmentatur qabel li jbieghhom, b'telf ta' fuq €2,000.

Illi gie mhajjar biex jinvesti mis-Sur Debono fi *New World Resources*. Illi meta l-Ilmentatur ra r-rata tal-interess ta' 7.875%, li huwa imghax gholi, u ra wkoll li n-*New World Resources* jipproducu l-faham – li l-uzu tieghu qed dejjem jonqos - kien mill-ewwel xettiku rigward dan l-investment u gibed l-attenzjoni mill-ewwel li setghu kienu '*risky*'.

Illi l-*advisor* baqa' jinsisti mal-Ilmentatur li ma kellux għalfejn jinkwieta minkejja li l-Ilmentatur, għal diversi drabi, wera l-biza' tieghu dwar dan l-investment. Illi l-Ilmentatur għamilha cara kemm-il darba mas-Sur Debono li wara t-telf li garrab fil-*Monte dei Paschi di Siena*, ma xtaqx li jirriskja aktar u, minn hemm 'il quddiem xtaq xi haga '*low risk*'. Illi s-Sur Debono baqa' jgiblu argument wara l-iehor li ma kellux minn xiex jinkwieta; u dan ma giex michud fl-ittra li baghtulu *CFI* fit-18 ta' Lulju 2014.

Illi ghalkemm gieli kien investa ma' *Crystal Finance f' bonds* riskjuzi, l-Ilmentatur isostni li dawn kienu ta' riskju kkalkolat ghax kienu ma' *Ford* – kumpanija soda Amerikana u l-*Monte dei Paschi di Siena*, suppost l-aqwa bank Taljan u tal-Venezuela fi zmien dak il-President mahbub. Barra minn hekk, l-Ilmentatur isostni li dawn kienu kollha mixtrijin qabel il-kaz ta' *Monte dei Paschi di Siena* fejn kien tilef €2,000.

Illi fil-*Client Review Form (Doc 2c)*, li l-Ilmentatur ra wara li talab li jintbaghtulu d-dokumenti wara li bdew nezlin fil-valur il-*bonds* ta' *NWR*, hemm paragrafu (*Products discussed and products suggested*), li li kieku rah dakinhar li xtara l-*bonds* fi *NWR*, zgur li l-Ilmentatur kien joggezzjona ghall-mod kif inhu miktub, specjalment ghall-kliem '*client liked the product*'. Illi din il-frazi hija *misleading* u taghti stampa differenti ta' kif fil-fatt graw l-affarijiet.

Illi l-Ilmentatur accetta dawn il-*bonds* b'hafna *misgivings* u mhux ghax '*I liked them*', wara hafna *pressure* (fejn suppost li kellu jinghata pariri kontra r-riskju), u, finalment, fuq assikurazzjoni tas-Sur Alfred Mifsud stess, li nzerta kien ghaddej dak il-hin.

Illi ma mtlewx il-formoli necessarji rigward il-*client risk profile* tieghu, *cioè*, spjegazzjoni dettaljata tar-riskji meta dawn ir-riskji ma kinux jaqblu mal-*low risk profile* tieghu u d-dikjarazzjoni mill-Ilmentatur li dan accetta dawn ir-riskji.

Illi kieku l-Ilmentatur ghazel il-*bond* hu, jhoss li kien ikun 100% it-tort tieghu: kieku l-*advisor* mexa kif kellu jimxi, urieh ir-riskji involuti, imtlew il-formoli necessarji u l-Ilmentatur baqa' jinsisti li jixtri.

Illi l-Ilmentatur accetta li jixtri dawn il-*bonds* purament wara li qaghad fuq l-espert fil-mestier u, ghaldaqstant, ma ghandux ibatihom hu l-konsegwenzi.

Illi l-Ilmentatur jitlob li jircievi lura l-kapital investit, *cioè*, €12,350 (13,000 *units* @ 95%).

Ra r-Risposta tal-Provditur tas-Servizz:

1. Illi preliminarjament, l-Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji (l-**'Arbitru'**) m'ghandux gurdizzjoni sabiex jisma' u jiddeciedi l-vertenza odjerna billi l-partijiet issottomettew ghal gurdizzjoni tal-Qrati ta' Malta u dan ai termini tal-Artikolu 17 tat-*Terms of Business Agreement* (anness u mmarkat bhala **'Dok CFI1'**) liema artikolu jispecifica bl-aktar mod car illi, *'This Agreement is subject to the Laws of Malta and any dispute, which may arise therefrom, shall be subject to the jurisdiction of the Maltese Courts,'* u ghalhekk l-Arbitru ghandu jiddeciedi li jieqaf f'dan l-istadju milli jipprocedi bis-smigh u decizjoni dwar il-mertu ta' dan l-Ilment;
2. Illi wkoll preliminarjament, fi kwalunkwe kaz u minghajr pregudizzju ghall-ewwel eccezzjoni u ghall-eccezzjonijiet li jsegwu, l-azzjoni kontra s-Socjetà Esponenti waqghet bil-preskrizzjoni ai termini tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta billi kwalsiasi forma ta' interazzjoni extra-kuntrattwali jew kuntrattwali li setghet sehhet bejn il-partijiet, u r-relazzjonijiet bejn il-partijiet jekk qatt kienu jezistu tali relazzjonijiet diretti, sehew sew qabel id-dekadenza tal-perjodi ta' preskrizzjoni applikabli;
3. Illi preliminarjament ukoll u dejjem minghajr pregudizzju ghas-sueccipit u ghall-eccezzjonijiet li jsegwu, is-Socjetà Esponenti teccepixxi in-nullità tal-Ilment ai termini tal-Artikolu 789(1)(c) tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta in kwantu iffaccjata bl-Ilment kif gie redatt, is-Socjetà Esponenti ma tistax tressaq difiza adegwata billi mill-istess Ilment ma jirrizultax/jirrizultawx in-nuqqas/ijiet tas-Socjetà Esponenti li jaghtu lok ghall-Ilment u kwalunkwe dritt pretiz minnu.

Fic-cirkostanzi ma huwiex possibbli li s-Socjetà Esponenti taghraf il-bazi tal-istess Ilment (u allura l-eccezzjoni u sussegwentement il-prova li trid tressaq) biex tiddefendi lilha nfisha adegwatament kif hu dritt indisputat taghha u xi provi tressaq biex ixxejjen il-pretensjoni ghad-danni allegati li fi kwalunkwe kaz huma r-rizultat ta' fatturi totalment estranei ghas-Socjetà Esponenti;

4. Illi minghajr pregudizzju ghas-suespost, subordinament u fil-mertu, l-Ilment u l-allegazzjonijiet tal-atturi huma ghal kollox fiergha u infondati fil-fatt u fid-dritt, u ghandhom jigu respinti bl-ispejjez ghaliex f'kull waqt is-Socjetà Esponenti agixxiet kif rikjest mill-qafas regolatorju applikabbli u skont l-oghla livell ta' diligenza mistennija fil-ligi, kif jista', jekk ikun hemm il-htiega, jigi ampjament ippruvat waqt is-smigh ta' dan il-kaz;
5. Illi ukoll fil-mertu u minghajr pregudizzju ghas-suespost u ghall-eccezzjoni li ssegwi, l-Ilment ma huwiex gustifikat in kwantu li l-fatti u l-bazi tal-Ilment digà gew ezaminati mill-*Consumer Complaints Manager* fi hdan l-Awtorità ghas-Servizzi Finanzjarji ta' Malta ('MFSA') u li permezz ta' ittra bid-data 16 ta' April 2015, l-Awtorità kkonfermat li, mehud kont tal-fatti, kienet soddisfatta li l-Ilment ma kienx gustifikat. Irid jigi rilevati ukoll li s-Sur Geoffrey Bezzina, li illum huwa membru tal-Bord tal-Ufficcju tal-Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji, huwa familjari b'dan il-kaz peress illi l-fatti digà gew imwiezna minnu u l-Ilment ma kienx gie milqugh minnu fir-rappreżentanza tieghu fil-vesti ta' kap tal-*Consumer Complaints Manager*.
6. Illi fil-mertu l-Ilment u t-talbiet tal-attur huma ghal kollox infondati fil-fatt u fid-dritt u ghandhom jigu respinti bl-ispejjez;
7. Illi subordinament u minghajr pregudizzju ghall-premess, l-Ilment tal-attur ma huwiex gustifikat inkwantu huwa car ukoll li l-Ilment jinkludi hafna spekulazzjoni zejzed kif ukoll stqarrijiet ghal kollox mhux veritjeri ghaliex:
  - a. Kwalunkwe telf li garrab ZD huwa rizultat ta' *Credit Risk*, riskju inerenti ta' investiment f'*bonds* bhal dak li fih investa ZD (u li fihom kien ilu jinvesti mill-anqas mill-2009) u liema *bond* kien, fil-hin meta nghata l-parir lill-attur, jghodd jew *suitable* ghalih; u
  - b. ZD konvenjentement qieghed jizvija dan l-Arbitru billi jhawwad il-fatti u mhuwiex jaghti verzjoni reali ta' kif fil-fatt graw fl-Ilment in kwistjoni u dan jista' jkun peress illi ghadda daqstant zmien mill-investiment, però, huwa car, u jista' jigi pprovat waqt is-smigh, li kien hu stess li ddecieda li jinvesti fil-*bond de quo* ghax is-servizzi li nghataw mis-Socjetà Esponenti kienu ta' natura *advisory*. Jekk ma

kienx sodisfatt bil-*bond* messu ma ghazilx li jipprocedi bl-ordni. Kif ammetta hu stess “*Kien ikun 100% tort tieghi kieku ghazilt il-bond jien,*” u fil-fatt, is-Socjetà Esponenti rrakkomandat biss, bhalma kienet mitluba taghmel, *bond* li kienet qed turi *high risk/high reward* bhalma xtaq u kien jghodd ghal ZD.

ZD kellu esperjenza bizzzejjed f’*bonds* ta’ dan it-tip, kellu bizzzejjed gherf biex jaghraf ir-riskji (fi kliemu stess “*meta rajt ir-rata tal-interess mill-ewwel gbidt l-attenzjoni jistghu jkunu ‘risky’*”), dejjem fittex dan il-livell ta’ riskju (fi kliemu stess, investimenti bhal dawk enumerati minnu stess bhal fil-Venezuela, *Ford* fi zmien il-krizi finanzjarja, *Kazkommert*, bank fil-Kazakhstan u *Monte dei Paschi di Siena* fl-2013, meta dan il-bank kien milqut minn skandali, kienu kollha ‘*riskju kkalkolat’*) u kellu bizzzejjed assi netti u dhul sabiex jehu r-riskji ‘*kkalkolati’* li kien qiegħed jiehu.

Ukoll wieħed izid jghid li sta għall-klijent li javza b’kwalunkwe tibdil fic-cirkostanzi tiegħu jew ir-*risk tolerance* u sta wkoll għall-klijent jekk, bhal ma jsostni ZD, m’ghogbux l-investment rakkomandat, jitlob iehor jew ifittex *advisor* iehor. Għal dawn ir-ragunijiet u ohrajn li se jinstemgħu u jigu pprovati waqt is-smigh huwa evidenti li l-Ilment huwa fieragh.

8. Illi fl-ahhar nett jinghad illi s-Socjetà Esponenti ma thossx illi hemm rimedju għall-Ilment kif imressaq mir-rikorrenti peress illi l-Ilment mhuwiex gustifikat.

9. Salv eccezzjonijiet ulterjuri.

Ra d-dokumenti kollha esebiti inkluzi l-*affidavits*,

Sema’ x-xhieda,

Jikkonsidra:

Eccezzjoni dwar Gurisdizzjoni

Il-provditur tas-servizz jghid li l-Arbitru m'ghandux gurdizzjoni jisma' dan il-kaz ghaliex skont klawsola 17 tat-*Terms of Business Agreement* hemm imnizzel li:

'This agreement is subject to the Laws of Malta and any dispute, which may arise therefrom, shall be subject to the jurisdiction of the Maltese Courts'.¹

L-ewwel eccezzjoni tirrigwarda l-gurdizzjoni tal-Arbitru a bazi tal-Artikolu 17 tat-*Terms of Business Agreement* li l-kaz tista' tiddecidih biss il-Qorti ta' Malta.

L-Arbitru qed jichad din l-eccezzjoni peress li:

- i. Meta sar dan il-kuntratt ma kienx ghadu twaqqaf l-Ufficcju tal-Arbitru u, ghalhekk, il-partijiet ma setax kellhom l-intenzjoni li jeskluduh;
- ii. Ghaliex ukoll il-klawsola 17 tat-*Terms of Business Agreement* normalment tintuza f'kuntest internazzjonali fejn trid issir ghazla bejn il-ligijiet diversi li japplikaw ghall-kuntratt u wkoll liema qorti jkollha gurdizzjoni.

Dan gie kkonfermat u elaborat f'decizjonijiet tal-Qorti tal-Appell, fosthom, f'dik fl-ismijiet ***Theresa Camilleri vs Crystal Finance Investments Ltd*** deciza fil-5 ta' **Novembru 2018**, fejn il-Qorti irritereniet illi:

'L-Artikolu 21(1)(a) hu ntiz ghall-konsumatur fis-sens li l-ghazla hi tieghu fejn ghandu jfittex ghal rimedju fir-rigward ta' ilment relatat mal-imgiba ta' provditur ta' servizz finanzjarju'.

Il-Qorti ziedet ukoll:

'Il-kuntratt li ffirmaw il-partijiet hu tat-tip standard form fejn il-konsumatur ikun f'pozizzjoni ta' take it or leave it ghaliex ma jkollux bargaining power. Ghall-qorti meta fil-11 t'April il-partijiet iffirmat il-kuntratt, klawsola 17 ma kinetx taghmel sens meta tqis li:

- i. *Fil-ftehim li sar ma kienx hemm xi element internazzjonali bejn il-partijiet. Choice of Jurisdiction Clause normalment issir sabiex kwistjoni tinqata' minn qorti ta' pajjiz maghzul u mhux minn qorti f'pajjiz iehor;*
- ii. *Fi zmien li kien iffirmat il-kuntratt, il-qradi kienu l-uniku post fejn parti setghet tfittex ghal rimedju kontra l-parti l-ohra minghajr htiega tal-*

---

¹ Il-provditur tas-servizz jaghmel referenza ghal DOK CFI 1, però, riedet issir referenza ghal Dok CFI 8, a fol. 110

kunsens tal-parti l-oħra. F'dak iz-zmien l-Att dwar L-Arbitru għas-Servizzi Finanzjarji ma kienx ligi ... Għalhekk zgur li f'dak iz-zmien il-partijiet ma setax kellhom l-intenzjoni li jeskludu r-rimedju li jagħti l-Kap. 555 lill-konsumatur, galadarba kien rimedju li ma jeżistix ...'

Il-Qorti ikkonkludiet:

'Il-Qorti hi tal-fehma li hemm cirkostanzi speċjali li xorta jwassluha sabiex tiskarta klawwola 17 tal-kuntratt minhabba li m'hemmx dubju li fiz-zmien li l-partijiet iffirmaw il-kuntratt hadd minnhom ma seta' kien qiegħed jipprevedi l-introduzzjoni tal-Kap. 555. Ir-rimedju li jagħti l-Kap. 555 lill-konsumatur huwa wieħed ad hoc bil-ghan li jissimplifika l-access tal-konsumatur tas-servizzi finanzjarji għal rimedju kontra l-provditur tas-servizz. Rimedju li ma kienx jeżisti fiz-zmien li l-partijiet iffirmaw il-kuntratt u li għalhekk l-appellata qatt ma setgħet irrinunzjat għalih'.

Dan kollu gie kkonfermat f'decizionijiet oħra tal-Qorti tal-Appell kontra l-istess provditur tas-servizz fuq eccezzjoni identika, fosthom, dik recenti fl-ismijiet: **Mary Anne Vella vs Crystal Finance Investments Ltd tal-11 ta' Frar 2019.**

L-Arbitru jagħmel tiegħu il-motivi espressi mill-Qorti tal-Appell 'il fuq imsemmija u, għar-ragunijiet mogħtija, qed jichad din l-eccezzjoni.

Eccezzjoni dwar Preskrizzjoni

Il-provditur tas-servizz iqajjem l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni b'dan il-mod:

'L-azzjoni kontra s-Socjetà Esponenti waqgħet bi preskrizzjoni ai termini tal-Kap. 16 tal-Ligijiet ta' Malta billi kwalsiasi forma ta' interazzjoni extra-kuntrattwali jew kuntrattwali li setgħet sehhet bejn il-partijiet, u r-relazzjonijiet bejn il-partijiet jekk qatt kienu jeżistu tali relazzjonijiet diretti, sehew qabel id-dekadenza tal-perjodu tal-preskrizzjoni applikabbli.²

Bla dubju, eccezzjoni ta' din ix-xorta qatt ma tista' tkun sostenibbli għax, apparti li hi generika għall-aħhar u anke xi ftit konfuzjonali, il-provditur tas-servizz naqas li jsemmi l-Artikolu speċifiku li fuqu qed jibbaza din l-eccezzjoni.

Kif gie ritenut diversi drabi mill-Qrati tagħna:

---

² A fol. 61

*'Fl-assenza ta' indikazzjoni cara u specifika tal-preskrizzjoni, il-gudikant ma jistax jieh u inizjattiva biex jissupplixxi hu ghan-nuqqas tal-parti. Dan ifisser li jrid jigi indikat l-Artikolu tal-Ligi relevanti u jekk ikun il-kaz is-subinciz applikabbli.'*³

F'dan il-kaz, l-eccezzjoni hija wahda leggera u, apparti l-fatt li ma giex indikat l-Artikolu tal-Ligi, lanqas ingabu provi dwar din l-eccezzjoni.

Il-preskrizzjoni tissemma wkoll fin-nota ta' sottomissjonijiet, li mhuwiex il-lok proprju fejn jitqajmu tali eccezzjonijiet bhal dik tal-preskrizzjoni ghaliex in-nota ta' sottomissjonijiet hija intenzjonata biss biex tamplifika d-difiza li tkun inghatat fl-eccezzjonijiet li jkunu tqajmu fir-risposta. Apparti dan, il-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta ma jippermettix li l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni titqajjem anke fi stadju ulterjuri ghar-risposta, imma l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni tista' titqajjem biss fir-risposta.⁴

Imma, anke jekk jitqies dak li hemm fin-nota ta' sottomissjonijiet f'dan ir-rigward, ukoll ma tistax tirrizulta l-eccezzjoni tal-preskrizzjoni ghaliex:

- Filwaqt li ssir referenza ghall-Artikolu 2156, xorta wahda ma jissemmiex is-sub-artikolu relevanti;
- Anke l-argument li l-azzjoni preskritta '*ghaliex ir-relazzjoni kuntrattwali bdiet fl-2005*' m'huwiex sostenibbli ghaliex l-ilment m'huwiex dwar dik ir-relazzjoni shiha imma dwar prodott partikolari li nbiegh lill-ilmentatur fl-2013, u dwar dan qed issir l-azzjoni;
- Aktar tard jipprova jghid li l-preskrizzjoni hija ta' sentejn ghaliex il-parir inghata fl-2013.

Apparti dawn il-kontradizzjonijiet kollha, anke fin-nota ta' sottomissjonijiet jidher car li din l-eccezzjoni inghatat biex tkun inghatat; hija irritwali u bl-ebda mod ma giet ippruvata.

Jekk kellu jitqies li l-preskrizzjoni tibda tghodd mill-2013, (li m'huwiex il-kaz ghaliex, kif digà kellu cans jghid l-Arbitru, il-preskrizzjoni fil-qasam tas-servizzi finanzjarji ma tistax tibda tghodd mid-data tat-tranzazzjoni jew parir, u dan anke gie kkonfermat mill-Qorti tal-Appell f'decizzjonijiet recenti u simili), l-ilmentatur

---

³ *Gauci Joseph vs Farrugia Saviour*, 22/6/2005, QA Inf.

⁴ Art. 19(3)(e)

ipprezenta l-kaz quddiem l-Arbitru fis-16 ta' Settembru 2016, u ma setghux jghaddu l-hames snin li japplikaw f'kazi ta' preskrizzjoni meta jkun hemm relazzjoni kuntrattwali kif kien dan il-kaz.

Ghalhekk, ghar-ragunijiet kollha moghtija, din l-eccezzjoni qed tigi michuda.

It-tielet eccezzjoni, a bazi tal-Artikolu 789(1)(c) tal-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta, hija wahda frivola peress li l-proceduri f'dan ir-rigward quddiem l-Arbitru m'humix regolati mill-Kap. 12 tal-Ligijiet ta' Malta izda mill-Kap. 555 tal-Ligijiet ta' Malta li ma jikkontempla l-ebda nullità f'dan ir-rigward.

Apparti dan, mhux minnu li l-ilment m'huwiex car u li l-provditur tas-servizz ma setax iressaq difiza ghax, apparti li ghamel risposta estensiva, ghamel ukoll nota ta' sottomissjonijiet dettaljata li juru li fehem l-ilment sew. L-Arbitru ma jsib xejn hazin fl-ilment u, ghalhekk, din l-eccezzjoni qed tigi michuda.

Fil-Mertu

L-Arbitru jrid jiddeciedi l-ilment b'referenza ghal dak li, fil-fehma tieghu, huwa gust, ekwu u ragonevoli fic-cirkostanzi partikolari u merti sostantivi tal-kaz.⁵

F'dan ir-rigward, l-Arbitru ser iqis l-eccezzjonijiet dwar il-mertu kollha f'daqqa a skans ta' repetizzjoni u ghall-ekonomija tal-gudizzju, kif obbligat li jaghmel, biex il-proceduri quddiemu jkunu b'mod '*ekonomiku u mhaffef*.'⁶

Il-kaz jirrigwarda allegat telf li garrab l-ilmentatur fuq investiment ta' €12,834.11 li sar f'April 2013, f'*bond* offrut lilu fuq bazi ta' parir ta' investiment mill-provditur tas-servizz.

F'April 2013, l-ilmentatur biegh il-*bond* li kellu ta' *Monte dei Paschi di Siena* fuq parir tal-provditur tas-servizz, fejn gie allegat li tilef madwar Eur2,000 mill-bejgh ta' dan il-*bond* u inghata parir jinvesti l-flus li rcieva minn dan il-bejgh, kif ukoll

---

⁵ Kap. 555, Art. 19(3)(b)

⁶ Art. 19(3)(d)

mill-bejgh ta' *bond* oħra, *Petrolio de Venezuela ('PDVSA')*, f'*bond* gdida **7.875% New World Resources NV 15.01.2021⁷ ('NWR Bond')** mertu ta' dan l-ilment.

L-ilmentatur spjega li dan sehh meta gie kkuntattjat minn ufficjal tal-provditur tas-servizz, is-Sur Noel Debono, fejn infurmah li l-*bonds* tal-*Monte dei Paschi di Siena* kienu fil-periklu.

L-ilmentatur allega li mill-ewwel gibed l-attenzjoni tal-provditur tas-servizz li n-*New World Resources* jistghu jkunu riskjuzi minhabba l-imghax għoli (ta' 7.875%) fuq dan il-prodott. L-ilmentatur indika wkoll li raguni oħra li kien xettiku fuq l-*NWR bond* kienet li *NWR* kienu jiproducu l-faham fejn indika li l-uzu tieghu kien dejjem jonqos.⁸

Gie allegat li l-*advisor* insista mieghu li ma kellux għalfejn jinkwieta minkejja li l-ilmentatur urieh il-biza' tieghu għal diversi drabi.

Gie allegat ukoll mill-ilmentatur li l-'*Product Risk Profile*' ma' giex indikat lilu, u li wara t-telf li kien garrab mill-*bonds* li kien għadu kif biegh, ma' xtaqx jixtri *bonds* riskjuzi. L-ilmentatur allega li dak iz-zmien kellu jitqies bhala klijent b'attitudni ta' riskju baxx. Gie allegat wkoll li ma saritx spjega dettaljata tar-riskji u lanqas dikjarazzjoni ta' accettazzjoni.

Jghid li l-profil tar-riskju tieghu ma kienx jaqbel mar-riskju għoli tal-prodott.

Jghid ukoll li hu investa għaliex kemm l-*advisor*, kif ukoll ic-*Chairman* tal-*Crystal* li kien għaddej dak il-hin, qallu li ma kellux għalfejn jinkwieta. Jghid illi kieku ma kellux dawn l-assigurazzjonijiet ma kienx jinvesti.

Il-provditur tas-servizz, permezz ta' Noel Debono, jichad dan u jghid li l-ilmentatur kien bniedem ta' esperjenza fl-investimenti, u kien ilu s-snin jinvesti mal-provditur tas-servizz, ezattament seba' snin. L-oggettiv tal-klijent kien li jtejjeb l-introjtu tieghu għax ma kienx sodisfatt bl-introjtu li kien jaghtih haddiehor. Kellu anke investimenti ma' provditur tas-servizz iehor, Jesmond Mizzi.

Sa mill-ewwel investment tieghu, l-ilmentatur investa f'*direct bonds*. Qatt ma ried *funds* għax digà kellu *fund* iehor u ma kienx kuntent bih għax l-introjtu

---

⁷ Formola tal-Ilment, a fol. 5

⁸ A fol. 5(a)/(b)

dejjem ivarja, xi haga li hi sinonima mal-*funds*. Ghalhekk, ipprefera jinvesti f'*direct bonds* fejn il-kupun tal-imghax ikun dejjem fiss.

Huwa tah spjega tal-prodott u r-riskji li kien igorr mieghu.⁹

*'Konna nitkellmu u niddiskutu fuq l-investimenti ghaliex hu kien akkanit u kien jaqra u jaf fuq l-investimenti u x'kien qieghed joffri s-suq'.*¹⁰

Jghid li l-investment fin-*NWR* sar biex jigi irkuprat it-telf li kien garrab mill-*bond 5.75 Monte dei Paschi di Siena*. Qallu li kellu r-riskji tieghu u, peress li nextara bil-91.50, seta' jitla' izda gara bil-maqlub.

Mhux minnu li hu b'xi mod sfurzah biex jidhol fin-*NWR*. Il-prodott kien ghogbu u investa fih.

L-ilmentatur kien *'investitur'* u kien jifhem u jaf x'kien ghaddej fis-suq. Kienu jitkellmu fuq ic-caqliq tas-suq u kien jinteressa ruhu hafna.

Ir-Relazzjoni tal-Ilmentatur mal-Provditur tas-Servizz

L-ilmentatur ghamel numru ta' tranzazzjonijiet f'*bonds* mal-provditur tas-servizz fuq perjodu ta' hames snin qabel ma nextara l-*NWR Bond* bejn l-2009 u 2013, hekk kif indikat hawn taht:

Data tal-investment	Prodott	Ammont investit	Data tal-bejgh	Ammont li rcieva fuq il-bejgh	Qligh jew Telf ibbazat fuq il-prezz tal-bejgh¹¹
21/12/2009	6.125% Dixons 15.11.12	GBP 5,400	2/08/2010	GBP 6,090	+GBP 690

⁹ A fol. 154

¹⁰ Ibid.

¹¹ Eskluz il-coupon payments.

21/12/2009	7% Ford Motor Credit1.10.13	USD 10,060	8/10/2012	USD 10,541	+USD 481
10/06/2010	6.875% EMTN: Kazkommerts Int 13.2.17	EUR 9,685.50	10/04/2013	EUR 10,560	+EUR 874
03/08/2010	5.75% Euro Medium Term: Banca Monte dei Paschi di Siena 30.09.16	GBP 6,405	09/04/2013	GBP 5,040	-GBP1,005
08/10/2012	8.5% Notes: Petroleos De Venezuela 2.11.17	USD 8,800	04/04/2013	USD 9,740	+USD940
10/04/2013	7.875% Notes: New World Resources 15.1.21	EUR 12,350	08/10/2014	EUR 0.13 (Wara l-process ta' ristrutturar f'Ottubru 2014, l-NWR Bond inbidel ghal securities godda – Convertible Notes u Contingent Value Rights*)	-EUR12,350
8/10/2014	Contingent Value Rights	EUR 0.02			

	NWR – 10.2020*				
8/10/2014	Contingent Value Rights NWR – 10.2020*	EUR 0.01			
8/10/2014	Convertible Notes: NWR – 10.2020*	EUR 0.03			

L-Obbligi tal-Provditur tas-Servizz

Il-prodott in kwistjoni inbiegh fuq parir tal-provditur tas-servizz u, ghalhekk, skont l-*Standard Licence Conditions* mahruqa mill-*MFSA* ibbazati fuq id-Direttiva *MiFID*, il-provditur tas-servizz kellu, fost obbligi ohra, jaghmel ‘*suitability assessment*’ tal-ilmentatur liema regola hija s-segwent:

Regola 2.16:

‘The Licence Holder shall obtain from clients or potential clients, such information as is necessary for the Licence Holder to understand the essential facts about the client and to have a reasonable basis for believing, giving due consideration to the nature and extent of the service provided, that the specific transaction to be recommended, or entered into in the course of providing a portfolio management service, satisfies the following criteria:

- a. it meets the investment objectives of the client in question;*
- b. it is such that the client is able financially to bear any related investment risks consistent with his investment objectives;*
- c. it is such that the client has the necessary experience and knowledge in order to understand the risks involved in the transaction or in the management of his portfolio.’*

L-ewwel kriterju kellu jkun jekk l-investment in kwistjoni kienx jilhaq l-objettivi tal-ilmentatur. Jidher car mill-istorja tal-investimenti li kellu l-ilmentatur li hu kien jinvesti f'*bonds* diretti bhalma kien il-prodott li minnu ghamel l-ilment.

Kien ukoll ihares lejn interessi gholjin, u dan il-prodott ma kienx l-uniku wiehed b'imghax gholi. Fil-fatt, qabel kellu investment fl-**8.5% Notes: *Petroleos De Venezuela 2.11.17*** li, fil-fatt, kellu kupun oghla mill-prodott li dwaru ghamel l-ilment; u l-investimenti l-ohra wkoll kienu b'kupun xi ftit gholi.

Ghalhekk l-objettivi dwar l-investment ma jistax jinghad li ma ntlahqux.

It-tieni kriterju huwa dak jekk l-investitur kienx jiflah finanzjarjament igorr ir-riskju tal-investment. Mill-evidenza prodotta jidher li l-ilmentatur kellu diversi investimenti ohra, mhux biss mal-provditur tas-servizz imma anke ma' provditur tas-servizz iehor, *cioè*, Jesmond Mizzi.

Ghalhekk, meta jitqies ukoll li l-ammont investit fin-*NWR*, li ma kienx wiehed esagerat, l-Arbitru ma jistax jikkonkludi li t-tieni kriterju ma ntlahaqx.

It-tielet kriterju tas-*suitability assessment* kien jekk '*the client has the necessary experience and knowledge in order to understand the risks involved in the transaction or in the management of his portfolio*'.

Din ma kienx l-ewwel darba li l-ilmentatur investa f'*bonds* ta' dan it-tip u ma kienx l-uniku investment li kellu riskju gholi. Jekk kellu jittiehed biss il-kejl baziku tal-kupun (li m'huwix l-uniku kriterju tar-riskju), l-Arbitru jara li l-prodott ta' qabel l-*NWR* kellu kupun gholi u dan kien it-**8.5% Notes: *Petroleos De Venezuela 2.11.17***.

Dwar dan il-prodott ma sar l-ebda ilment.

Huwa minnu li l-*NWR* kellu riskji gholjin marbuta mieghu izda ma jistax jinghad li l-ilmentatur dahal ghal dan l-investment b'ghajnejh maghluqa.

Huwa stess issottometta li kien konxju li l-prodott in kwistjoni kellu kupun ta' 7.875%, u dwar dan gibed l-attenzjoni tal-provditur tas-servizz. Raguni ohra ghalfejn kien xettiku dwar dan il-prodott kienet li l-*NWR* kienet tipproduci l-faham fejn kien jaf li l-uzu tieghu kien dejjem qed jonqos.

Jghid li wera l-biza' tieghu dwar dan ghal diversi drabi izda nvesta ghaliex gie konvint mill-provditur tas-servizz li l-prodott kien 'safe' u ma kellux ghalfejn jinkwieta.

Dan huwa kkontestat mill-provditur tas-servizz li jghid li ma uza l-ebda pressjoni fuq l-ilmentatur u l-prodott ghogbu u ghazel li jinvesti fih.

L-Arbitru jara konflitt fil-verzjonijiet tal-partijiet, izda ma jistax jikkonkludi li l-ilmentatur ma kellux 'the necessary experience and knowledge' meta jirrizulta li kien ilu jinvesti f'investimenti diretti; kien konxju li dan il-prodott kellu r-riskji tieghu tant li gibed l-attenzjoni lill-provditur tas-servizz dwar dan; u, barra minn hekk, kif jghid hu stess, kien digà garrab telf minn investimenti ohra.

L-Arbitru m'ghandux prova netta li l-ilmentatur gie sfurzat jinvesti fl-NWR u, ghalkemm jghid li gie influwenzat minn dak li qallu l-provditur tas-servizz, meta jitqies li hu ma kienx investitur novell, kien f'pozizzjoni li jiehu decizjoni hielsa.

Ghalhekk ma jistax jinghad li l-investment fin-NWR ma kienx 'suitable' ghall-ilmentatur.

Ghal dawn ir-ragunijiet, l-Arbitru ma jqisx li l-ilment huwa wiehed ekwu, gust u ragonevoli u ma jistax jilqghu.

Peress li l-Arbitru cahad diversi eccezzjonijiet preliminari tal-provditur tas-servizz, kull parti thallas l-ispejjez taghha.

Dr Reno Borg
Arbitru ghas-Servizzi Finanzjarji